

Izhaja vsak četrtek
n velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
spravništvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Rojaki!

Svitli cesar so z najvišjim patentom dne 22. maja 1879. razpustili državni zbor po šestem nje-
govem delovanju in razpisati dali nove volitve.
V tako važnem trenutku se pač spodobi, da vsak
narod, vsaka politična stranka nekoliko pogleda
nazaj na skušnje poslednjih let, da tako do dobra
poizvé, po katerej poti njej je dalje hoditi. Več
kakor 18 let je minolo, odkar so prenzvišeni naš
cesar podelili ustavo, ter narodom dali pravico po-
slance voliti. Smeli smo tedaj pričakovati, da bo
sedaj, ko tudi prebivalstvo po svojih poslancih
upliva na javne zadeve državljanske in pri po-
stavodajenju sodeluje, vse šlo na boljše v dušnem,
gmotnem, posebno gospodarstvenskem oziru, da
bodo podeljene nam pravice in svobode se lepo
udomačile, utrdile in se krepko razvijale. Ali se
je to res zgodilo? Smo li kaj takega čakali?
Ali nam veselje ni po vodi splavalo tako, da
smo si v nemirnih strahéh zastran svoje bodoč-
nosti? Izvoljeni poslanci bili so po svoje večini
taki, da so privolili v razklanje cesarstva na dva
kosa, to pa tako nesrečno, da čeravno izhodni kos
ali ogerske dežele samo 30 % doplačujejo k skup-
nim stroškom za vojsko in vnanje zadeve, med
tem ko naše dežele ostalih 70 % zadeva, vendar
Magjari povsod prvo in zadnjo besedo imajo in
vse strahujejo v notranjej politiki, pa tudi zunanjej.
V obema deloma sedaj, po tako zvanem dualizmu
razklane Avstrije, začeli so hudo pomnoževati
državne dolgove. Naredili so novih dolgov okoli
1000 milijonov goldinarjev. Ob enem so v zad-
njih 10 letih potroške za državne zadeve tako
pozvišali, da jih skoraj ne moremo več ladati,
med tem pa je ljudem začelo imetje giniti in do-
hodki zmanjšavati se, da nas je lahko strah in
groza. Pogosto se zgodi, da po strogem iztirje-
vanju zaostale dače posestniki tako oslabijo, da
ne morejo dalje gospodariti pa se vé tudi nobenih
davkov več plačevati. Zlasti trpijo kmetijski ljudje
in manjši obrtniki. Ti propadajo in se zagrezavajo
v čedalje strahovitnejše siromaštvo. Uprava ali

način, kako so razne naše gosposke nastavljene,
je preveč zamotan, predrag in ob enem neukreten
in torej brezuspešen. Dolgo in težko čakamo, da
bi se predručal način civilnega pravljanja pa vse
se je zavleklo; da, celó malih in v prid kmet-
skim ljudem nujno potrebnih prenaredb pri ne-
katerih postavah nismo mogli doseči. Gledé na
pravice našega slovenskega jezika v šolah ostaja
§ 19 državnih osnovnih pravic še vedno le na
papirju. Posebno mi Slovenci imamo v tej zadevi
mnogo britkih skušenj in vzrokov do pritožeb.
Izvrstni profesorji in učitelji domačini, možje zavolj
njihovih vednostij in značajnosti obče spoštovani,
bili so iz dežele, iz domovine prestavljeni, med
tem so pa naše srednje šole nadzorovali taki
možje, ki našega slovenskega jezika čisto nič ne
razumijo. Kako fabrike, obrt, posebno pa kme-
tijstvo propada, to gledamo žalostnim očesom vsaki
den. Tem bolj pa se je v pretečenej šestletni dobi
delovanja državnega zbora šopirila mnogovrstna
izpridenost, sleparstvo in zapravljalivost. Zoper tolike
napake večina dosedanjih poslancev ni našla no-
benih pomočkov. Ona ni imela ne pravega spoz-
nanja za to, česar je narodom treba, ne srca za
njih blagor, najmanje pa za nas Slovence. Uzro-
kov temu ni treba daleč in dolgo iskati. Glavni
uzrok so sedanji umetno sestavljeni volilni redi. Iz
teh se je rodilo naše le navidežno ustavno življenje,
je pognal uovi in prenapeti centralistični sistem.
Volilni redi so krivi, da po raznih naših zastopih
n. pr. okrajnem zastopu, deželnem, državnem zboru,
ne obvelja to, kar ljudstvo želi in bi mu res bilo
na korist, ampak to, kar kaka posamezna gospod-
stvaželná stranka hoče in tej koristi. Namesto da
bi se bilo pri sestavi volilnih redov postopalo po
strogej pravici, se je po nenaravnih sredstvih po-
magalo v obema deloma države do gospodstva
strankama, pri nas nemško-ustavovernej, na Oger-
skem pa magjarskeji stranki. Sedaj se v tej reči
stvari obračajo na bolje. Kajti mnogo je uže tudi
pri nas takih mož, ki so prej našim tirjatvam
kljubovali in stali v nam sovražnem taboru, a sedaj
sprevidajo svojo pomoto in želé z nami spraviti

se. Pravijo, da jih je volja pripoznati in privoščiti vsakej narodnosti djanske enakopravnosti v našej vzajemnej domovini. Priznavajo, da je treba vsem vzajemno in složno postopati, ako hočemo, da bo res boljše v naših političnih, gospodarstvenih in družbenih zadevah. Ne zametujemo ponudene nam prijazne roke, pozabiti hočemo in iz spomina si izbrisati krivice in škode, koje smo pretrpeli v poslednjih letih vedne vojske in britke borbe. Radi sodelujemo za vzajemno pravo, svobodo in izboljševanje naših toliko nesrečnih razmer. Vendar za narodno enakopravnost, za svobodno gojenje svoje slovenske narodnosti tirjamo postavnih poroštev. Brez teh ni misliti na mir in spravo. To tirjamo in moramo tirjati uže kot svojo naravno pravico pa tudi zavolj mnogovrstnih koristij, ki dohajajo celej človeški družbi, vsej državi, kedar prebivajo v njej zadovoljni narodi imajoči vse pogoje razvitka na narodnej podlagi. Narod, ki to pogreša, je nezadovoljen in sčasoma propade duševno in gmotno, in naposled zgine. Tirjamo torej djanske enakopravnosti za svojo slovensko narodnost in vsled tega prenaradbo sedanjega kmetskemu ljudstvu nemilega, pogubnega volilnega reda. To tirjamo tem bolj, ker je kmetsko prebivalstvo v našem cesarstvu najvažnejše ter prenaša za državo največja bremena, žrtvuje največ v denarjih in krvi. Veliki posestniki niso ničesar storili za kmetsko ljudstvo. To uči skušnja poslednjih let, oni niso skazali se kot pravi zastopniki poljedelskega prebivalstva. Le ako se volilni red spremeni na podlagi vsestranske stroge pravičnosti, tedaj zadobimo pravi zastop v državnem zboru, tedaj smemo upati, da zavlada zaželeni porazum med cerkvo in državo, mir in zastopnost med narodi, postavno varstvo vsem zoper krivico in izsesavanje delujočega ljudstva, zlasti od strani mnogovrstnega oderuštva, in tedaj bo tudi pogrešano blagostanje in ljuba zadovoljnost pri nas zopet doma! Za prihodnje volitve 2. julija 1879 priporočamo, da izvolite sledeče kandidate v kmetskih volilnih skupinah na slovenskem Štajerskem: 1) v sodnijskem okraju celjskem, vranskem, laškem, šoštanjskem in gornjegraškem z voliščem v Celju, potem v okraju brežiškem in kozijanskem z voliščem v Brežicah blagorodnega gospoda **dr. Josipa Vošnjaka**, bivšega deželnega in državnega poslanca, praktičnega zdravnika; 2) v okraju ptujskem, ormožkem, št. lenartskem z voliščem v Ptaju, potem v rogaškem in šmarijskem z voliščem v Rogatcu, in v okraju ljutomerskem in gornjeradgorskem, z voliščem v Ljutomeru blagorodnega gospoda **Mihaela Hermana**, deželnega in bivšega državnega poslanca, odbornika deželnega odbora štajerskega in c. k. okrajnega sodnika; 3) v okraju mariborskem in slov. bistriškem z voliščem v Mariboru, v konjiškem z voliščem v Konjicah in v slov. graškem in mabrenberškem z voliščem v Slov. Gradcu veleblagorodnega gospoda **barona Hermana Goedeln**a dvornega svetovalca na Dunaju.

Prva č. v možeza pozna in časti vse naše ljudstvo kot svoja mnogoskušena, najzvestejša, najdelavnejša boritelja. Ono jima bo na den nove volitve sijajno pokazalo svoje spoštovanje in hvaležnost. Jednako z dobro vestjo pa zamoremo slovenskim volilcem priporočati tudi tretjega kandidata, veleblagorodnega gospoda barona Goedelnja za veliki mariborski volilni okrog, ki ga je do sedaj zastopal — tujec. Gospod baron Goedel je rodom in srecem Slovenec, on pozna naše razmere in potrebe, po lastnih zaslugah je dosegel visoko čast v državi in je prepričan o pravičnosti naših tirjatev. Častljiva vseskozi nedotakljiva značajnost njegova in dana možka beseda nam je porok, da bo se za naše koristi vsestranski potegoval. Zato, dragi rojaki, stopite možki in složni na volišče in dajte svoje glasove odločno moževom od nas priporočenim na srečno zmago naše pravične reči. Vendar tudi pri volitvah volilnih mož bodite uže oprezní in previdni. Udeležite se številno volitev. To je znamenje politične godnosti! Tako častite sebe in svoje izvoljence! Podučite one, ki so še v zmotah in med odpadnike zabajajo. Bodite potrpežljivi z njimi! Saj se krči jih število od leta do leta! Bodite podpora omahljivim, sami pa bodite srčni in odločni, da bo den volitve nam štajerskim Slovincem den narodne zmage in veselja.

Bog nam živi cesarja,

Bog živi mili naš slovenski dom!

V Mariboru 15. junija 1879.

Centralni volilni odbor slovenski.

Seidl — Possegg.

Kdor je mislil, da bo znani Seidl popolnem stopil v politični pokoj, ta se je preneglil. Tega ne stori mož popolnem, ampak le deloma in začasno. On ostane duša in voditelj našim liberalnim nemčurjem, čeravno takrat sam ne kandidira. Na mesto sebe da kandidirati sebi po mišljenju popolnem podobnemu Posseggju pri Ločah v konjiškem okraju. V soboto dne 14. jun. je v prostorije takajšnjega okrajnega zastopa, katere ta nemčurska stranka kot svojo shodnico zlorabi pozabivša, da najemščino vsi, tedaj tudi Slovenci, plačujemo, zbornjal kakih 40 pristašev, med temi je bil tudi dr. Duhač in Girstmajer stareji. Zbranim je Seidl poročal o svojem delovanju v državnem zboru in — čujte, čujte — krivdo, da so poslanci slabo delovali, zavalil na same volilce, ker se ti za poslance niso brigali, jih ne svarili, kedar so na stranpoti zahajali. To je res čudno pa tudi gledé Seidla-Brandstetterja neresnično. Kolikokrat smo ju svarili in tirjali, naj odloži ta poslanstvo! Ne, ne volilci se niso brigali za poslance, ampak poslanci so na one pozabili in se jih le takrat spominjali, kedar je šlo za nove volitve. Tudi Seidl nikoli ni drugače volilcev pred se vabil, kakor tedaj, kedar je hotel, da bi njega izvolili, ali pa